

Shakespeare, Brecht sau Eugen Ionescu. Aceste motive sunt în chip remarcabil asimilate de un demers scenic în care accentul cade pe relația dintre culpa individuală și cea colectivă, ca și pe traseul de la sărăcie la acea mizerie morală care face posibile și trădarea, și crima.

Decorul sobru, auster, „manechinele” care se confundă cu personajele, ca și costumele concepute „în contrast” (negrul protagonistei și aparenta vioiciune cromatică a celor manipulați de Claire Zachanassian) susțin convingător ideile regiei; face excepție acea bizară platformă-scenă pe roți, care o poartă pe bătrâna doamnă – mașinărie uneori incomodă chiar și pentru „slujitorii” ei. Sugestiile scenografiei sunt completate în chip edificator de muzică. Aceasta pune accente expresive pe unele momente cruciale ale desfășurării conflictului. Din nefericire, interpretarea nu este întru totul la înălțimea mizei acestui spectacol, care constituie până acum punctul forte al revirimentului ce se anunță în viața unui teatru „răsfățat”, cu decenii în urmă, de colaborarea unor mari regizori, actori și scenografi. Dacă, în cea mai mare parte a evoluției lor și a descifrării semnificațiilor piesei, George Drăgulescu (Alfred III) și Cita Cristea (Claire Zachanassian) se remarcă printr-un joc interiorizat și precis, printr-o inspirată configurare a crescendo-ului tensional (poate prea glaciali pe

alocuri), iar Alexandru Jitea (Roby/Koby) și Dragoș Bucur (Toby/Loby) aduc nota necesară de mister și grotesc celor doi servitori macabri ai „bătrânei doamne”, locuitorii Gullen-

Dana Manea, Camelia Ghinea, Dan Mirea, Florin Ruicu, Marica Herman ș.a., dar și unele momente de absență din joc în lipsa replicii, o dicțiune deficitară sau mici „coche-

Scenă din repetiții

ului nu sunt la fel de convingători în parcurgerea drumului de la solidaritate la trădare și de la entuziasmul iluziilor de înăvuire la dezamăgirea finală. Pe genericul unui fructuos dialog între generații (șansa teatrului reșițean de a ieși din anonimat), poți recunoaște talentul sau experiența unor interpreți ca Ovidiu Cristea,

tării” cu sala. Depinde numai de acești actori ca spectacolul să se „lege” mai bine, să crească în intensitate emoțională ori, dimpotrivă, să concureze temperatura neprietenoasă din sala Casei de cultură ce găzduiește reprezentațiile teatrului.

Ion Parhon

Complicații plictisitoare

Pentru un anumit fel de a concepe istoria literaturii, stilistica lui Marivaux a înlocuit substanța operei. La rostirea numelui său, conexiunea curentă este cu expresia rafinată a sentimentelor și nu cu zbuciumul lor. La o citire fără prejudecăți, Marivaux este un înaintaș mai puțin sincer al lui Laclos: cinismul și manipularea sunt materialul de construcție a legăturilor mereu primejdioase. Tradiția înșușită a comediei italiene se încrucișează cu convenția conversațiilor de salon în căutarea unui adevăr mereu insesizabil. Creatorul modern găsește la Marivaux, expuse cu eleganță, întrebările unui psihic neliniștit în legătură cu propria sa identitate, prudent când trebuie să acorde încredere celor din jur, reticent când trebuie să dea dovadă de devotament. Ceea ce

TRAVESTIREA de Marivaux. Traducerea și adaptarea: Romulus Vulpesu
● TEATRUL „NOTTARA” ● Data reprezentației: 22 decembrie 2000 ● Regia: Alexandru Nicolae ● Scenografia: Ștefania Cenean ● Distribuția: Clara Vodă (Cavalerul), Cerasela Iosifescu (Contesa), Cristian Șofron (Lelio), Sorin Cocîș (Arlechino), Valeriu Preda (Sfredelin), Daniel Popescu (Zulufin).

poate fi considerat o simplă pălăvrăgeală sentimentală este de fapt încercarea de a limpezi impulsurile, de a dezamorsa tensiunile create de diferențele de statut social sau financiar, de a netezi teritoriul accidentat dintre da și nu. O femeie îmbrăcată ca un bărbat este obligată să adopte comportamente masculine și este percepută și tratată ca atare. Rezistă caracteristicile ei înnăscute acestei aventuri, sau caracteristicile ei înnăscute au determinat această aventură? Artificiul teatral al travestirii poate ascunde o realitate a vieții, inaccep-

tabilă pentru spiritele conformiste. E o aventură a spiritului uman în procesul de autocunoaștere, dar rezultatele stau sub semnul provizoratului, departe de orice certitudine. Tenebrele spiritului etalate de psihologia modernă sunt prezente în opera lui Marivaux și artiștii scenei pot fi tentați de contrastul dintre formularea limpede a raționamentelor și realitatea confuză a sentimentelor. Probabil că acest orizont al așteptării a determinat includerea **Travestirii** în repertoriul Teatrului „Nottara”, dar în spectacol nu se întâmplă nimic din-

foto: „Nottara”

Clara Vodă și Valeriu Preda

colo de replicile rostite. În tălmăcirea lui Romulus Vulpescu, cuvintele apropie personajele de dialogul curent, situează acțiunea într-o realitate

ușor de perceput. Dar spectacolul înaintează cu dificultate în labirintul virtualităților. Ansamblul actoricesc nu alcătuiește un grup solidar, con-

secuția scenelor din lumina reflectoarelor pare a fi o obligație comună, acceptată cam în silă, pentru că întreprinde o viață a culiselor mult mai plăcută și mai interesantă.

Interpreții măștilor se agită, dezordonat și imprecis, sugerând că într-o altă configurație scenică agitația de acum ar fi putut fi comică. Interpreții triumphiului central – un îndrăgostit arghirofil, mincinos din interes, o contesă cu destui bani pentru a-și permite luxul de a se lăsa mințită, o fată-băiat care vrea prin minciună și manipulare să afle adevărul – expun fără grație premisele și, cu poticneli, concluziile piesei. Când simt că pierd contactul cu sala, actorii apelează la aluzii obscene, uneori mai vulgare decât obscenitatea însăși.

Numele din dreptul regiei nu corespunde unei persoane cu existență fizică sau artistică reală; Alexandru Nicolae este o travestire a scandalului administrativ din vară într-o devenire conflictuală, lipsită, însă, de calitățile necesare unui spectacol de teatru.

Magdalena Boiangiu

Ploaie cât cuprinde

CAFEAUA DOMNULUI MINISTRU de Horia Gârbea ● ARCUB ● Data reprezentației: 6 decembrie 2000 ● Regia: Gavril Pinte ● Scenografia: Roxana Ionescu ● Muzica: Cristian Tarnovețchi și Constantin Fleancu ● În distribuție: Maia Morgenstern, Alexandru Georgescu, Maria Teslaru.

Cafeaua domnului ministru face parte din volumul **Decembrie în direct** (editura All, 1999) subintitulat **Texte pentru teatru**. Horia Gârbea nu scrie piese de teatru, ci scrie pentru teatru, adică pentru o echipă care va face un spectacol pornind de la textul său. Necazul e că Gârbea scrie foarte bine. Textele sale se citesc ușor, cu plăcere, au și miez, și haz. Așa că e ușor să le strici. Ceea ce a cam făcut Gavril Pinte în spectacolul de la sala ARCUB. A lungit inutil textul, băgând ploaie cât cuprinde, muzică (dreptu-i, hazzoasă uneori – mai ales perinițizarea **Odei bucuriei**) prea multă, comentariu adesea inutil, repetiții care explică redundant ceea ce oricum e clar, puneri năucitoare în abis. În plus, a

îngroșat toate poantele, reușind uneori să evoce grupul „Vouă”. Cu osebire ratată este conceperea personajului Ministrul: textul înfățișează un politician grobian, fustangiu, căruia (pardon de vorba proastă) i se fâlfaie de tot și de toți, cu excepția ziariștilor („purceluși” în text, deveniți „porcii dracului” în spectacol). Dar în nici un caz Ministrul nu este oligofren sau senil. Mai rău, în scena finală a spectacolului, adăugată textului, care ni-l prezintă pe fostul Ministru slăbit, acum în opoziție, acesta apare ca un om normal: un șmecher umblând după chiverniseală. Opoziția trezește la realitate, pesemne. Nu știu dacă e incompatibilitate psihologică între autor și regizor, dar incompatibilitate manifestă e.

Noroc mare a avut regizorul că nu l-au lăsat textul și actorii (presupun) s-o facă și mai groasă. Actori care, altfel, sunt excelenți. Maia Morgenstern este o secretară pe rând calină, nevinovată, curvă, mahalagioaică, disperată și iar stăpână pe situație, la fel de bună în fiecare ipostază. Maria Teslaru, o patroană de bordel care va ajunge, prin voia lui Gavril Pinte, ministreasă, este savuroasă, umple scena fără să facă risipă de mijloace; păcat că nu e distribuită mai des și mai consistent. Alexandru Georgescu, ministrul imbecil, cocoșat de greutatea răspunderii și a coroarelor de flori, e ușor manierist și egal cu sine, îngroșând cam mult. În totu, o comedie trist de actuală, care va avea, probabil, viață lungă datorită vedetelor de pe afiș. O reprezentație de la care pleci spunându-ți: „Ce spectacol bun s-ar fi putut face din textul ăsta!”

Liviu Ornea